

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
22. AVG.
1996

Letnik 51
Štev. 34 (2873)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Avstrijsko gospodarstvo beg kapitala v tujino?

Gospodarstvo je ena najbolj občutljivih tem družbenega življenja in značilno je, da politiki kaj radi hvalijo svojo lastno uspešnost ter radi prikazujejo gospodarski položaj v rožnatih barvah. Nasprotno pa so podjetniki in zastopniki industrije črnogledi in vidijo državo vselej na robu propada.

Investicije inozemskih podjetij so na ta način za politike dokaz

atraktivnosti Avstrije za industrijo, kar bo po eni strani prav gotovo držalo. Največ priliva kapitala je iz Nemčije, toda tudi avstrijski podjetniki skušajo stroške proizvodnje držati na kar se da nizki ravni in iščejo zato cenejšo delovno silo – ta pa je običajno v tujini.

Med leti 1989 in 1994 so Avstrijci vložili v tujini okoli 96 milijard šilingov, tujci pa so prinesli v državo precej manj kot polovico

tega denarja, namreč le 41 milijard. Poleg tega pa ima po podatkih Združenja industrijalcev že 74 odstotkov podjetnikov svoje podružnice v tujini.

Medtem ko se politiki zavzemajo za zagotovitev socialne varnosti in za ohranitev pridobljenih pravic delojemalcev, pa zastopniki gospodarstva slikajo črno prihodnost, če se ne bodo znižali izdatki delodajalcev.

Priprave na deželno razstavo v Borovljah so v polnem zamahu, dela je še ogromno. Poleg razstavnih prostorov pa obnavljajo tudi občinsko stavbo in glavni trg. Več o tem na str. 3.

Hrvaška in Jugoslavija normalizirata odnose

Po presenetljivem srečanju hrvaškega državnega poglavarja Tudjmana s srbskim predsednikom Miloševićem v Atenah, po posredovanju grškega premiera Simitisa in na pritisk zahodne diplomacije, se je klopčič zapletenih odnosov med največjima sovražnicama na Balkanu začel naglo odvijati. Že takoj po srečanju sta oba državnika napovedala medsebojno priznanje obeh držav in čimprejšnjo normalizacijo odnosov. Prav neverjetno, kako se stvari lahko hitro premaknejo, če jih vzameta v roke oba poglavarja. Z ozirom na izkušnje po njunem prvem srečanju leta 1991 v Karadjordjevu, ko sta se dogovarjala o razdelitvi Bosne in Hercegovine, njun dogovor pa je v skoraj štiriletni vojni krvavo plačalo prebivalstvo te republike, so seveda upravičena ugibanja, kakšna je cena za ureditev razmer in kdo

jo bo plačal, oz. komu jo bosta obesila.

Glede na dokajšnjo odločnost zahoda, da tokrat škode ne sme utrpeti bosanska muslimansko-hrvaška federacija, sta bila najpogostejše omenjena polotok Prevlaka, ki deli dubrovniško področje od črnogorskega, beri jugoslovanskega pomorskega oporišča Boke Kotorske, kjer ima ZRJ nakopičeno skoraj vso vojno mornarico nekdanje skupne države, in pa Vzhodna Slavonija z Vukovarjem, ki je ta čas pod upravo Združenih narodov, pod hrvaško upravo pa naj bi po Daytonskem sporazumu prešla ponovno do konca leta 1997. Tudjman je sicer takoj po srečanju v Atenah zanikal kakršnokoli barantanje z Miloševićem in zahteval priznanje Hrvaške v okviru mednarodno priznanih meja, a je ob tem tudi privolil v

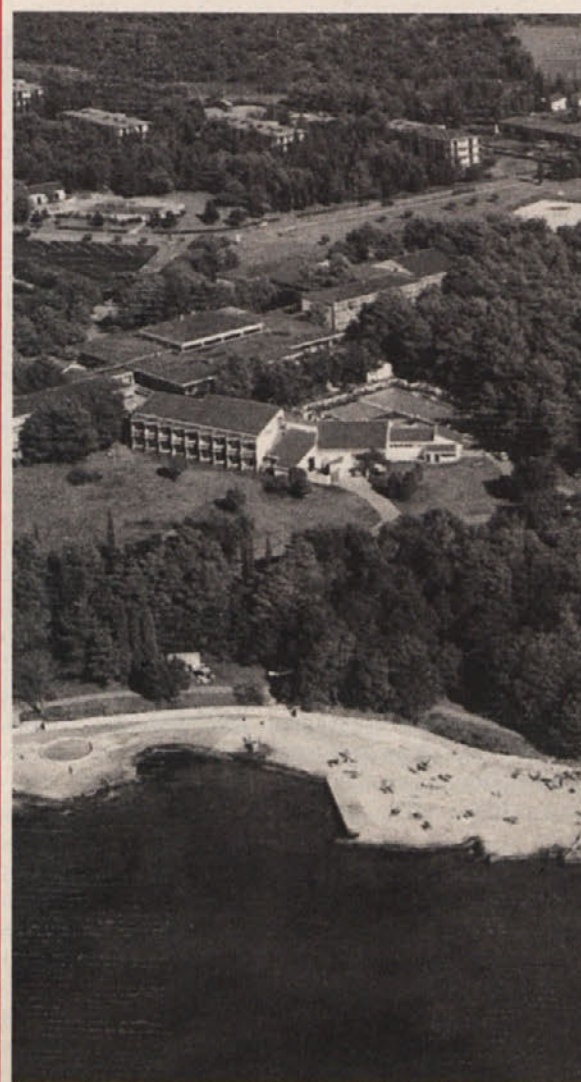
dogovarjanje za ureditev statusa Prevlake, iz ozadja pa je slišati, da Hrvaški kamnita, kraška in slabo poseljena Prevlaka ne pomeni kaj dosti.

Seveda obstajajo med Hrvaško in Srbijo še druga nerešena vprašanja. Največji je zagotovo problem vračanja 200.000 srbskih beguncev v Kninsko krajino, a zanje se že govori, da jih bo Milošević prav tako pustil na cedilu kot je Srbe v vzhodni Slavoniji in Karadžićeve Srbe v BiH.

V teh dneh potekajo v Beogradu za strogo zaprtimi vrati pogovori med zunanjima ministroma obeh držav, Milovanovićem in Granićem. Če se bosta uspela dogovoriti o vseh bistvenih vprašanjih, bosta sporazum o medsebojnem priznanju obeh držav podpisala že ta teden.

J. R.

SLOVENSKI VESTNIK 50 11. VESTNIKOV IZLET

11. VESTNIKOV IZLET v Umag
– hotelsko naselje Katoro – hotel KORALJ,
od petka, 11., do nedelje, 13. oktobra

Cena 1.450 šil.
dodatek za enoposteljno sobo 300 šil.

- Petek ■ potovanje od doma do hotela
■ kosilo
■ večerja v istrski kleti
Sobota ■ ribji piknik na izletu s ladjo Nirvana
■ večerna zabava s plesom
Nedelja ■ po kosilu vračanje domov

*Preverite veljavnost potnega lista!
Dvignite volilne karte!*

Prijavite se čimprej!
☎ (0 46 3) 51 43 00 in 51 43 00-40

Bliža se Pliberški jormak

Kot vsako leto se tudi letos Pliberčani že vneto pripravljajo na največji dogodek mesta, na sejem na travniku oz. jormak, kot ga vsi imenujejo. Travnik je pripravljen, del zabavišča je že postavljen in trgovci že molijo za lepo vreme.

Sicer pa bo letošnji jormak potolkel spet vse rekorde: površino so povečali na več kot sedem hektarjev, razstavljalo pa bo nad 400 razstavljalcev. Žal tudi letos ne bo nikogar iz Slovenije, za kar so vsaj deloma krivi avstrijski zakoni: slovenski državljani bi namreč smeli samo le razstavljati, prodajati pa ne.

Jormak bo trajal od petka, 30. avgusta, do ponedeljka, 2. septembra. Slavnostno odprtje pa bo v soboto ob 12.30 uri, ko bosta deželni glavar Christof Zernatto in župan Raimund Grilc odčepila sod s pivom (povorka se bo začela že ob 11. uri).

Za težiščni razstavi so letos odgovorni domači lovci ter čebelarji, odprti pa bosta v soboto ob 13. uri. Razen tega bodo letos prvič razstavljali tudi na glavnem trgu, kjer bo iniciativa Bleiburger Wirtschaft poskrbela za izdelovanje in prodajo umetne obrti, podprto s cestno glasbo.

Več o jormaku in o mestu, ki ga pripravlja, lahko preberete prihodnjič v posebni prilogi.

MOŽNOSTI IN MEJE STRPNOSTI

Tudi nenasilja se je treba naučiti

Če se minister za notranje zadeve, po domače policijski minister, sam imenuje mirnodobnega upravitelja državnega monopola oblasti, in če njegova sogovorniška kontrahenta prihajata iz nasprotujočih si bregov vojaštva in mirovnega gibanja, je kritična, nedogmatična in ambivalentna ter v vsakem oziru kakovostna razprava o možnostih in mejah nenasilja že zagotovljena in so nasprotna mnenja ter skupna izhodišča neizogibna.

Zgodilo se je to v petek, 16. avgusta, popoldne v tinskem domu Sodalitete kot zaključek mednarodnega poletnega seminarja avstrijske zveze katoliških akademikov. Visokokaradni diskutanti so bili notranji minister Caspar Einem, grand madame zelenega in mirovnega gibanja Freda Meissner-Blau in divizionar ter adjutant zveznega predsednika Hubertus Trauttenberg.

Dve študiji

Einem je tudi v tej diskusiji ostal zvest svoji liniji ministra, ki se ne da vpeti v znane in priljubljene klišeje in ki le-te v smislu demokratičnosti družbe tudi zavestno razgrajuje. Citiral je dve študiji, eno od zveznega ministrstva za pouk in drugo od notranjega ministrstva. Obe sta

Minister Einem (levo) in Freda Meissner-Blau

raziskovali nasilje, prva med šolarji, druga nad policisti. In glej, obe sta ovrgli splošno in zdravo ljudsko mnenje, da nasilje v šolah in nad policisti narašča. Če narašča v šolah, potem kvečjemu na podeželju in pri otrocih iz boljših družin. Eksekutiva oz. varnostni organi niso žrtve splošnega rastočega nasilja. Če pa se to že pojavlja, potem v večji meri na podeželju, to je med žandarmerijo, in prizadeti so večinoma starejši uradniki, ki so svojo uniformno socializacijo doživeli v drugačnih okoliščinah.

Pomembno je, katere vrednote si oblast oz. nasilje emocionalno podredi. Najboljši primer za to tezo je ameriško vojskovanje v Vietnamu, ko so

bili vsi prepričani, da tam branijo humanizem in zahodno demokracijo pred komunizmom. Čeprav so v ZDA vsi vedeli, to potrjuje takratni obrambni minister Mc Namara, da te vojne ne bojo dobili, so do bridkega konca podpirali južnovietnamski režim. Podoben mehanizem neomajnih trditvev in stališč je v naši družbi opaziti, kadar gre za manjšine in tujce. Pojavi se fiktivna resnica, da nas ogrožajo in nam jemljejo delovna mesta, zategadelj pa je treba njihovo število zmanjšati. Einem je načel tudi pereče vprašanje nasilja v družini in dejal, da so prav policaji navzlic tej težavni tematiki dostikrat preobremenjeni, kajti v naši državi je načelo nevmešavanja v družinske

zadeve, in to kljub očitnemu nasilju, še vedno sveta krava.

Nasilje – nemoč

Freda Meissner-Blau je ugotovila, da nenasilje oz. strpnost pri nas še zmeraj velja kot izraz šibkosti in nemoči, čeprav je nenasilje dejansko izraz moči. Sem sodi tudi upor, tudi proti državnemu monopolu oblasti. Če država načrtno škoduje prebivalstvu, je upor dolžnost. Bivša aktivistka v Haimburgu je naglasila, da se je nenasilja treba učiti, in sicer tako, da drugega, v tem primeru varnostne organe, razbremeniš strahu. V tem trenutku je strpnost vir moči. Dodala je, da je še vedno več ljudi strah pred nasiljem policije kot nasilja nad policijo in se je z ozirom na mednarodni razvoj vprašala, kje so meje na primer bosanskega nasilja? Gotovo ne tam, je dejala, kjer so posredi različni vojaški, industrijski, politični in ekonomski interesi.

Od Kajna naprej

Divizionar Trauttenberg je v svojem uvodu segel v biblični začetek nasilja Kajna nad Abлом, ki se sedaj kot krvava sled vleče skozi človeško zgodovino. Državni monopol oblasti mora biti pod nadzorom, sicer

bi bile svoboščine ljudi ogrožene. Clausewitzovo dogmo, da je vojna oz. nasilje pač nadaljevanje politike z drugimi sredstvi, je poklicni oficir odločno poslal na smetišče zgodovine. Danes, po tragičnih izkušnjah prve in druge svetovne vojne in vse pogostejših lokalnih konfliktih postaja vojaštvo bolj in bolj legitimni instrumentarij za urejanje konfliktov, ki naj z grožnjo nasilnega ukrepanja skrbi za zaščito prepovedi nasilja v mednarodnih odnosih. Nadnacionalni monopol oblasti pa ne bo nadomestil pravice in dolžnosti samoobrambe, je dejal Trauttenberg, ki je prepričan, da v Avstriji možnosti pristopa k Natu nismo v zadostni meri prediskutirali. Vključitev v Nato je zanj vprašanje solidarnosti, nakar mu je Freda Meissner-Blau zastavila vprašanje, ali naj se Avstrija kot nevtralna država solidarizira z močnejšimi ali s šibkejšimi. Zanj da pride v poštev samo solidarnost s šibkejšimi. Notranji minister je poudaril, da pri nasilju oz. oblasti in strpnosti brez kriznega menedžmenta, kamor sodi tudi raziskovanje konfliktov, ne bo šlo, če nečemo, da nam bo ta pojav docela ušel iz vajeti.

Franc Wakounig

DELAVSKA ZBORNICA

Gospodarski položaj ni rožnat

V okviru svojega delovanja DZ vsako leto (od leta 1986 dalje) predstavi rezultate povpraševanja o gospodarskem položaju v koroških podjetjih. Predsednik Josef Quantschnig je na tiskovni konferenci pretekli ponedeljek seznanil javnost o podatkih letošnjega povpraševanja, ki DZ služi za orientacijo v gospodarskih vprašanjih. Rezultati niso kaj dosti razveseljivi! Značilno za sedanji gospodarski položaj je nizka gospodarska rast in nenehno naraščanje brezposelnosti, kar je zelo zaskrbljujoče.

Pesimizem

Delavski sveti, ki so sodelovali v povpraševanju, pogrešajo pravi prave podjetje za večje investicije. 45 odstotkov podjetij pričakuje upadanje naročil (lani 23,5 odstotka); samo 7,3 odstotka (lani 28,3 odstotka) računa s porastjo. Zelo zaskrbljujoče pa ocenjujejo zaposlitveno situacijo v koroškem gospodarstvu. 27,5 odstotkov pričakuje odpuščanje delovnih sil (1995: 18,7 odstotka); le 20,2 odstotka pa pričakuje povečanje števila delovnih mest. Sedaj je na Koroškem 12.112 oseb brez zaposlitve, to je za 19,1 odstotka več kot lani v istem času. Od teh je 6.718 žensk in 5.394 moških. Najmanj prostih delovnih mest pa je na voljo v gradbeništvu in turizmu.

Delovnih mest v gradbenih poklicih je vedno manj

Gospodarska politika

Predsednik DZ Josef Quantschnig vidi vzroke za gospodarske težave v splošni krizi v Evropi in pa v napakah v deželi sami: pogreša namreč k cilju naravnano gospodarsko politiko. Quantschnig je odločno zahteval združitev finančnega in gospodarskega resorja na deželni ravni, da se preprečijo številni kompetenčni konflikti, ki so vzrok za zavlačevanje v

važnih odločitvah, kar povzroča veliko škodo. Nadalje je zahteval, da se uresničijo predlogi za gospodarsko ofenzivo, ki so jih sklenili socialni partnerji meseca maja tega leta. Koroške energetske družbe Kelag in Draukraft je opozoril, da naj energetske družbe spet investirajo v gospodarstvo, dežela pa naj skrbi za sprejemljive cene energije, da ostanejo koroška podjetja konkurenčna. M. Š.

KANALIZACIJA V ŠMIHELU

Informacija za angažirane

Ko sta referat za okolje občine Bistrica in Deželna platforma za decentralno čiščenje odpadkov preteklo sredo, 14. avgusta, vabila na podijsko diskusijo v telovadnici šmihelske ljudske šole, je šlo dejansko bolj za informacijo že angažiranih občanov, kako lahko najbolje postopajo proti gradnji velekanala.

Najprej je globaški podžupan in vodja Deželne platforme za decentralno čiščenje vodnih odpadkov Bernard Sadovnik predstavil zakonske zadeve ter poudaril pomembnost prireditve prav v tem času, kajti ne bi bilo smiselno dopustiti, da deželna referentka za okolje gospa Sicklova reši to temo čez bližajoče občinske volitve.

Podžupan občine Bistrica in referent za okolje Andrej Wakounig je predstavil trenutni položaj diskusije v domači občini. Občina je izdelala dober, ekološko sprejemljiv koncept, ki pa ga dežela odklanja. Ta hoče prisiliti občine Bistrica, Globasnica in Pliberk h gradnji centralne naprave ob Dravi, ki bi stala okoli 800 milijonov šilingov. Ljudsko zahtevo proti temu je v občini podpisalo že 530 občanov.

Za državnozborskega poslanca in člana komisije za odplake Andreasa Wabla je posebej škandalozno, da dežela ne dopušča gradnje cenejših va-

riant, in prepričan je, da bo to slej ko prej moralo obravnavati zvezno računsko sodišče. Javne podpore naj bi pomagale občanom, ne pa da financirajo gradbeno podjetja z nesmiselnimi projekti.

Občinska odbornica iz Trahüttne (zahodna Štajerska) Lydia Schirrmeister je naštel možnosti za posameznega občana, kako konkretno lahko ukrepa. Glavno je, da se ne da od nikogar ustraševati. Tako občinske kot tudi deželne oblasti so obvezane občane natančno informirati o načrtovanih projektih in o vseh stroških, ki jih bo moral občan nekoč kriti. Razen tega prosi, da o vseh težavah čimprej obvestijo ali Wabla, da lahko v okviru komisije pravočasno ukrepata.

Dipl. ing. Hermann Dušek je še enkrat poudaril, naj ljudje ne podcenjujejo lastnih možnosti, kajti bilo je že nekaj primerov, ko so zaradi protestov občanov ukinili že začeto gradnjo velikih naprav.

V diskusiji sami v bistvu ni bilo več povedanega nič novega, poživil pa jo je edinole občan odbornik Pototschnig (vodi lastno občinsko listo v občini Bistrica), ko je Andreju Wakounigu in Enotni listi očital premalo aktivnosti, ki da sprva niti ljudske zahteve ni hotel podpreti. jo

BOROVlje IN LETO 1997

Deželna razstava že trka na duri

Veliko gradbišče

Recimo da, dragi bralec, v teh dneh in mesecih kot neinformiran gost obiščete mesto Borovlje.

Že po nekaj korakih boste stali pred novo izkopanim jaškom ali se boste znašli v ulici s sveže asfaltiranim cestiščem oz. na novo urejenem in tlakovanem glavnem trgu, ali pa se boste na široko izogibali gradbenim odrom, s katerimi so obdane nekatere javne in zasebne hiše. Spoznali boste, da ste zašli na veliko gradbišče, kjer poslovno življenje, sicer z nekaterimi ovirami, teče naprej, kot da ne bi bilo nič.

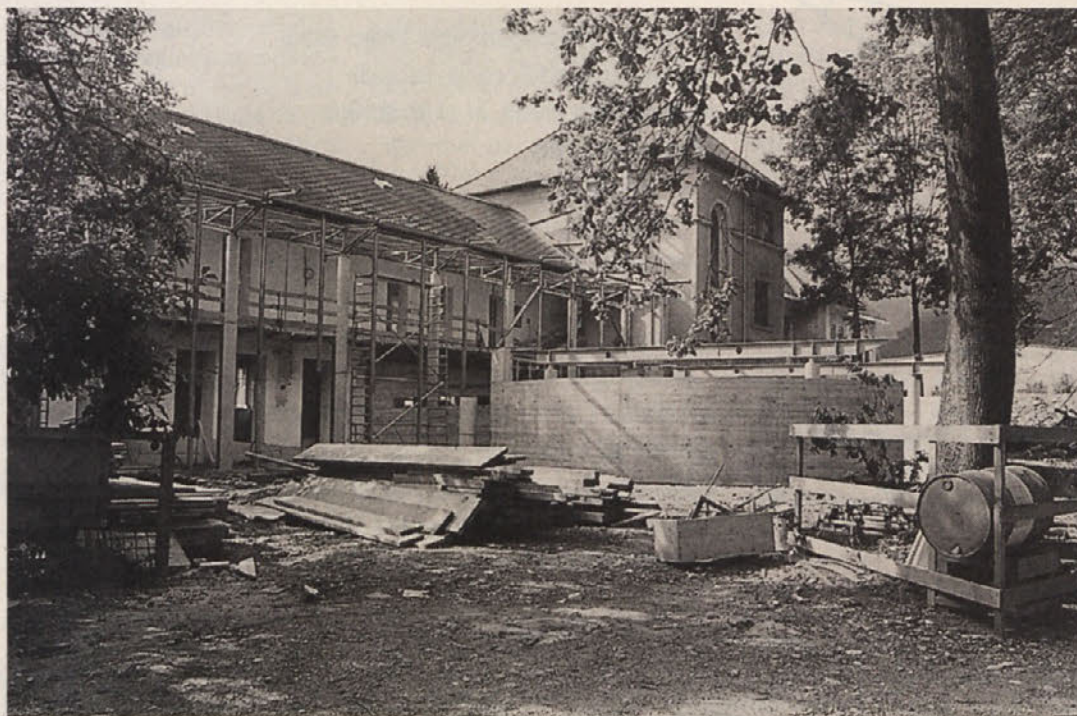
Vzrok za to izredno gradbeno dejavnost, dragi bralec Slovenskega vestnika, je deželna razstava prihodnje leto v Borovljah, ki je v celoti namenjena lovu.

Boroveljska paradna industrija, to je puškarstvo ali pilijevstvo (izpeljanka iz piliti), je stoletja bolj ali manj uspešno, a vselej z velikim zagonom, žive la od lova in za lov, in zaradi te zgodovinske in vzročne zveze z eno od najstarejših veščin oz. obrti človeštva je bila mestu sredi borovih gozdov in med obema Borovnicama poverjena posebna čast prireditelja deželne razstave v letu 1997.

Seveda mesto samo te velike naloge niti finančno niti organizacijsko ne bi zmoglo, kajti pred komaj nekaj leti je prebredlo eno največjih gospodarskih kriz v svoji zgodovini in mestna kasa je precej tanka. Zato mu je deželna vlada skupaj z nalogo in častjo dodelila tudi posebno finančno podporo v višini 80 milijonov šilingov.

Boljša infrastruktura

Del tega denarja je namenjen izboljšanju mestne infrastruktu-

V Borovljah potekajo obnovitvena dela

re, drugi del bo šel za gradnjo razstavnih prostorov, tretji pa za razstavo samo. A o tem pa smo tako že pisali.

Jarki, sveži asfalt, tlakovan trg ter odri okoli hiš so torej del infrastrukturne izboljšave mesta v pripravah za deželno razstavo. Pa tudi gradnja razstavnih prostorov, načrtoval jih je arhitekt Klimbacher, poteka v okviru gradbenih in časovnih načrtov. Središče te dejavnosti sta nekdanji Voigthov gradič in bivše upravno poslopje Kestag, oba na vznožju Napotnikovega klanca. Do konca leta morajo biti gradbena dela zaključena, zatem se bo namreč začela intenzivna in zaključna faza priprave na deželno razstavo.

Sporni glavni trg

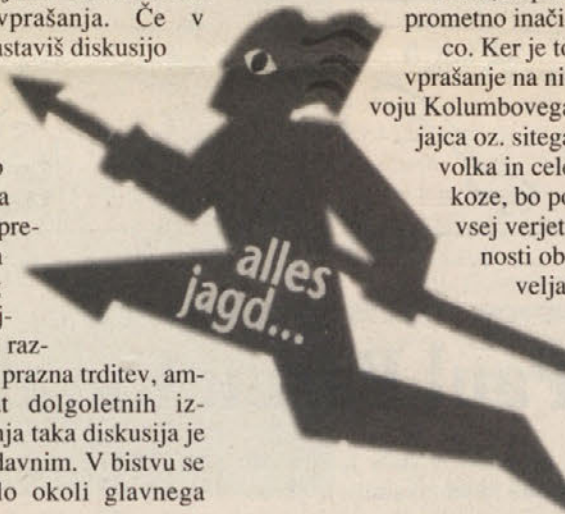
Boroveljski glavni trg pa ni samo gradbišče, ampak tudi neizčrpen virec špetirov in disputov o tem, kako ga je tre-

ba oblikovati in kako je treba čezenj oz. ob njem speljati promet. Kakor Bog nikoli in nikdar ne bo z vremenom ustregel vsem, tako tudi v Borovljah z ureditvijo na glavnem trgu nihče ne bo ugodil vsem željam in predlogom občanov, kaj šele mnenju resničnih ali samozvanih strokovnjakov za urbana in prometna vprašanja. Če v Borovljah nastaviš diskusijo

o prometni ureditvi, si lahko pričnan, da bo mala dvorana mestne hiše premajhna in da bo glavni trg pospravil največji zalogaj razprave. To ni prazna trditev, ampak rezultat dolgoletnih izkušenj. Zadnja taka diskusija je bila pred nedavnim. V bistvu se je vse vrtelo okoli glavnega

trga in njegove sedanje arhitektonske podobe ter prihodnje prometne ureditve. Fronta je jasna: večina udeležencev diskusije je bila za minimalno prometno rešitev, to je za čim manj oz. za nič prometa na glavnem trgu, zastopniki obrti in gospodarstva pa zagovarjajo

veliko, odprto prometno inacijo. Ker je to vprašanje na nivoju Kolumbovega jajca oz. sitega volka in cele koze, bo po vsej verjetnosti obveljal

tipično avstrijski kompromisni predlog, da bo avtomobilski promet speljan ob robu trga, čez trg pa bojo avtomobili smeli peljati samo počasi in zelo previdno.

Rdeči hudiček

Rdeč možiček na zelenem polju, vse primesi za hudička torej, bo po volji in odločitvi strokovne žirije uradni in reklamni simbol – logo – boroveljske deželne razstave. Kar devetnajst grafičnih birojev in reklamnih agencij se je udeležilo natečaja za razstveni logo in izbran je bil predlog biroja Walth & Walth iz Gradca. Walthova sta namreč gradila na filozofiji, da mora logo pritegniti in zbuditi pozornost za objekt, katerega naj reklamira. To jima je z »rdečim hudičkom« uspelo tako dobro, da ga je žirija izbrala za uradni logo deželne razstave 1997.

Omenjeni logo in večina konkurenčnih predlogov so bili javnosti predstavljeni v torek, 13. avgusta. Udeležba je bila precejšnja, kar samo potrjuje, da je zanimanje za deželno razstavo med boroveljskimi občani velika. V sklopu večera je vodja biroja za deželno razstavo mag. Pucker navzoče seznanil s spremljevalnim sporedom za deželno razstavo in v tej zvezi posebej izpostavil projekte, v katere bojo vključene slovenske ustanove, med drugim z razstavami pri Cingelcu na Trati in v k&k centru v Šentjanžu, kjer bo obdelana tematika divjega lova v Karavanah.

In ker gradbenih del v mestu »pilijev« še nekaj časa ne bo konec, so za vse mestno območje razglasili omejitev hitrosti na 30 km na uro.

Franc Wakounig

Župnik Kanduth 90 let

Čil in zdrav je boroveljski župnik Kanduth praznoval svojo devetdesetletnico v krogu faranov. Na sliki predsednik SPD Borovlje Melhijor Verdel, ko čestita slavljenju.

SEJEMSKI RADIO

Uspel nastop moškega zbora SPD »Borovlje«

Moški pevski zbor iz Borovlj

Pretekla sobota, 17. avgusta, je bila v okviru sejemskega radia namenjena občini Borovlje in regiji Rož. V središču pozornosti in informacijske linije je bila seveda deželna razstava, ki bo pod geslom »Vse za lov« od

aprila do oktobra prihodnje leto potekala v Borovljah, del spremljevalnega sporeda pa tudi v okoliških občinah. Borovlje so priložnost radijske predstavitve izrabile zelo dobro in so se poslušalcem pri sprejemnikih ter

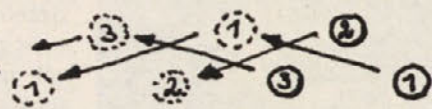
občinstvu na sejmu predstavile kot sodobna podeželsko-urbana občina, ki je v preteklosti prebredla velike gospodarske težave in ki hoče enkratno priložnost deželne razstave čim bolj vnovčiti in jo izrabiti kot startni kapital za prihodnost. Med skupinami, ki so predstavile pestro kulturno dejavnost v pilijevski občini, je bil tudi moški zbor SPD »Borovlje« pod vodstvom mag. Romana Verdela. Moški zbor – skupaj z njim so popoldanski radijski spored oblikovali še zbor »Stadtchor«, družina Andrejčič z Mač ter boroveljska plesna godba na pihala – je s svojim polnim melosom in ubranim petjem znal navdušiti poslušalce, seveda pa je za ta nastop tudi izbral pesmi, ki že po svoji dinamiki užgejo, med njimi zborovsko himno »Pesem od Brovancov« in »Žabe«.

Tek po dozah

Vsak tekmovalac potrebuje tri doze (konzerve).

Za tek po dozah vsak tekmovalac na startu stoji na dveh dozah, tretjo pa drži v roki. Bolje je, da se igrate s polnimi dozami, kajti prazne so prelahke in nevarno bi bilo, da padete na nos.

Ti je vse jasno? Potem pa: na mesta – pozor – zdaj! Kdo je prvi v cilju?

Sestavila Katja

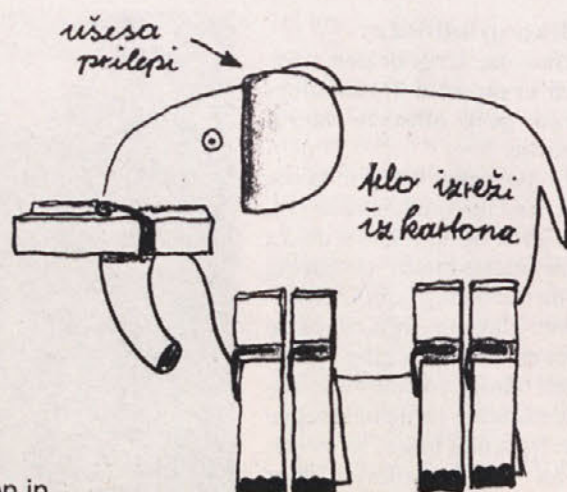
Naredimo si živalski vrt!

V našem živalskem vrtu živijo sloni, miške, krokodili, race, labodi in še druge živali, ki si jih lahko sam(a) izmisliš.

POTREBUJEŠ:

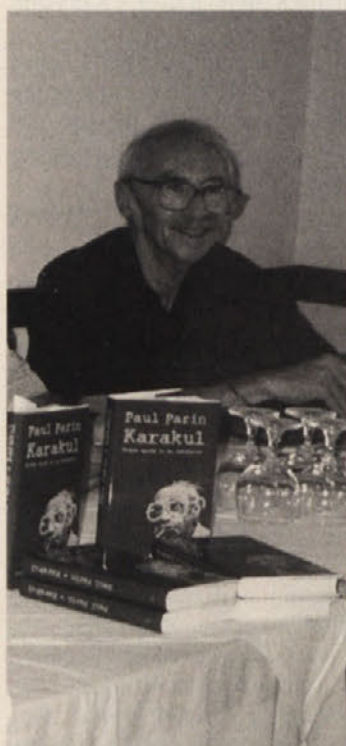
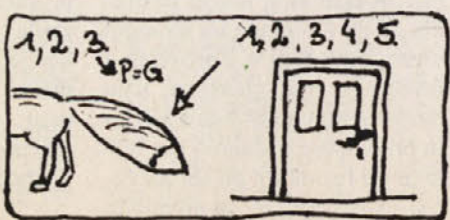
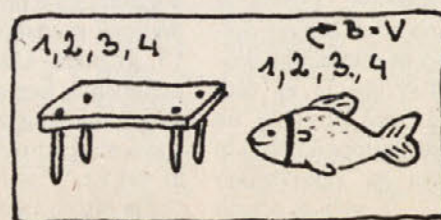
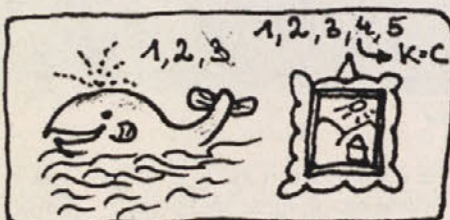
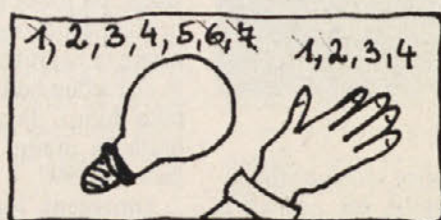
- ščipke za perilo iz lesa
- bel karton
- barvice (tempera)
- volno, peresa, ...
- škarjice in lepilo

Iz kartona izreži telo živali oziroma delčke za telo in jih prilepi na ščipko. Čisto po svojem okusu pobarvaj karton in ščipko. Lahko si živali olepšaš še z volno, s peresi ali kaj podobnim.

Pa še sam(a) si kakšno žival izmisli!

Rebusi zdravilne rastline

Paul Parin na predstavitvi knjige

Druga Parinova knjiga, ki je izšla pri založbi Drava, je hkrati tretje delo švicarskega pisatelja, priznanega mednarodnega nevrologa in psihologa, ki je svojo mladost preživel v Sloveniji. Knjigo v zares odličnem prevodu Boruta Trekmana so prvič predstavili publikli v avstrijski Radgoni (Radkersburgu) na tamkajšnjih kulturnih dnevih.

NOVOST ZALOŽBE DRAVA

Paul Parin: Karakul

Podnaslov dela je »Sedem zgodb in en faksimile«, pri čemer je faksimile avtorjevega rokopisa o ozadju njegovega ustvarjanja spet posebna zgodba zase, saj daje, tako kot predhodne zgodbe, vpogled v individualnost neke osebe, ki je pač »slučajno« Paul Parin.

Zgodbe o usodah različnih ljudi povezuje avtor s svojo osebo kot opazovalec in tu in tam tudi kot soakter. Odlikuje jih poseben dar pripovedovanja, ki pritegne bralca, da zlepa ne more odložiti knjige, preden je ni prebral do zadnje pike. Zgodovina njegove družine, tipična za nekdanji višji sloj cesarsko-kraljevske države, je nanašena ob premišljevanjih o njegovem očetu, patriarhu starega kova in razčlenitev njegove osebnosti pač nosi pečat psihologa, ne da bi pri tem zapadel v laikom nerazumljivo znanstvenost. Okoliščine določajo sicer življenjsko pot, ne pa globine doživetja in doživljanja, ki je globoko osebna zadeva.

Tu je ameriški črni poslovnež Jeff, ki je prepričan, da ima v življenju vedno srečo, čeprav bi bilo bolje reči: srečo v ne-

sreči, a Jeff je nepopravljiv optimist.

Zgodba o mladostnem prijatelju v Sloveniji je pretresljiva analiza senzibilnega človeka, ki je fizično preživel nasilje vojne, notranje pa je zlomljen.

Prav tako je Parina navdahnila usoda lastne družine za zgodbo Karakul. Čeprav se v javnosti pojavljajo predvsem moški, pa je vendarle mati tista, ki rešuje družino iz revščine in ki je dovolj domiselna, da se ne vda, da zna izkoristiti svoje talente in jih tudi uspešno prodati.

Paul Parin, ki je lani dobil na celovški univerzi časten doktorat, živi s svojo ženo Goldie v Zürichu. Rojen je leta 1916 na gradu Novi kloster pri Polzeli, maturiral je v Gradcu in med drugo svetovno vojno zaključil študij medicine, nakar se je pridružil partizanskemu gibanju in v Črni gori delal kot partizanski zdravnik – prostovoljec. Kot utemeljitelj etnopsihoanalize je veliko potoval in raziskoval po Afriki ter objavil celo vrsto strokovnih publikacij.

ZALOŽBA DRAVA
216 str., cena 248,- šil.

Smrt Franceja Dreierja – neizmerna žalost

Svojim ušesom nismo mogli verjeti, ko se je po Celovcu razširila grozna vest, da je naš prijatelj Franc Dreier umrl v strahotni prometni nesreči na avtocesti pri Krivi Vrbi/Krumpendorf, 13. avgusta, v rani jutranji uri. Kakor strela z jasnega nas je zadela, kakor prebujenje iz hudih sanj. A bila je resnica.

Francej Dreier, vodja celovške alternativne biološke restavracije »Rote Lasche« je komaj 45leten končal svojo pot skozi življenje in pustil za seboj bolečo praznino.

Kdo ne pozna tega njegovega gostišča na Beljaški krožni cesti (Villacher Ring), kjer je več ko 15 let deloval za svoje goste, med njimi je bilo mnogo Slovencev, ne samo iz Celovca. Vsi smo radi zahajali tja in se počutili v njem na toplem, kakor doma.

Pribe vasi v Podjuni in se je z znanci rad pogovarjal v svojem slovenskem narečju – sezidali lastno bajto. V raznih poklicih je skušal najti pravo življenjsko uresničenje, toda našel ga je šele v biološki restavraciji »Gourmet« in v gostišču »Rote Lasche«.

V ponedeljek, 19. avgusta, smo ga pospremili na njegovi zadnji poti, na Šentrupeškem britofu v Celovcu je našel svoj večni mir. – Naše globoko sožalje izrekamo ženi Edith in sorodnikom! Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Jozi Strutz

ČIPKARSTVO V IDRIJI

XV. festival in 120. obletnica šole

Člani upravnega sveta čipkarškega festivala v Idriji se skrbno pripravljajo na organizacijo in izvedbo letošnjega tradicionalnega, XV. čipkarškega festivala, ki ga bodo letos povezali s praznovanjem 120. obletnice čipkarške šole, potekal pa bo v času od 23. do 30. avgusta. Že drugo leto zapored je častno pokroviteljstvo nad prireditvijo prevzel predsednik Republike Slovenije Milan Kučan.

Jubilejni čipkarški festival v Idriji sodi med najpomembnejše slovenske etnološke, kulturne in turistične prireditve. Idrija je namreč zibelka slovenskega čipkarstva. Prvi znani pisani vir o klekljanju je prav iz Idrije, iz daljnega leta 1696. Čipka, za živim srebrom drugi najpomembnejši idrijski simbol, po lepoti pa prvi, je prišla v te kraje že pred stoletji. Ves ta čas je klekljanje nudilo idrijskim ženam in dekletom svojevrstno obliko družabnega življenja, mnogim od njih pa tudi dodaten vir zaslužka. Potreba po boljšem zaslužku in zato želja po večji kvaliteti je zahtevala tudi posebno izobraževanje. Zato ni čudno, da je po priporočilu trgovcev avstro-ogrskega ministrstva v letu 1876 v Idriji ustanovilo državno čipkarško šolo.

Idrijska čipka se je v zadnjem obdobju zelo uveljavila. K temu pa so mnogo pripomogle odmevne mednarodne razstave v Benetkah, Gorici, Ženevi in Strasbourgu. Razveseljivo je, da je razstava združila

la skoraj celotno slovensko čipkarško okolje in da bo pod naslovom »Mojstrovine klekljanih čipk na Slovenskem« obiskala še mnogo pomembnih mest doma in v tujini.

Program XV. čipkarškega festivala se bo pričel v petek, 23. avgusta, ob 20. uri s sprejemom gostov in slavnostno otvoritvijo pod geslom »Iz srebrne niti si pesem tkem« in dvigom festivalne zastave.

V soboto, 24. avgusta bo zaživela stara rudarska hiša v Bazoviški ulici v Idriji. V prostorih čipkarške šole in na gradu Gewerkenegg v Idriji bo ogled natečajnih rešitev za ureditev parka pred čipkarško šolo in predstavitev raziskovalnih nalog dijakov gimnazije »Jurija Vege« iz Idrije.

Osrednja prireditev letošnjega čipkarškega festivala bo v nedeljo, 25. avgusta, na Trgu sv. Ahacija v Idriji. Po promenade koncertu Pihalnega or-

kestra idrijskih rudarjev in občnem zboru Združenja slovenskih klekljaric bo dopoldne potekalo tekmovanje mladih, popoldne pa odraslih v klekljanju čipkastega izdelka.

V ponedeljek, 26. avgusta, ob 9. uri bo v Čipkarški šoli v Idriji otvoritev čipkarške delavnice, ki bo potekala do 30. avgusta.

V torek, 27. avgusta, ob 15.30 uri bo predstavitev cerkvice sv. trojice v Idriji in dramska uprizoritev »Ob srebrnem studencu«. To je na kraju, kjer je po legendi škafar pred več kot 500 leti odkril kapljice samorodnega živega srebra.

Predstavitev priročnika za klekljanje bo v sredo, 28. avgusta, ob 19. uri v prostorih čipkarške šole v Idriji.

V četrtek, 29. avgusta, bo v popoldanskih urah na ulicah stare rudarske Idrije prikaz klekljanja udeleženk čipkarške delavnice. Ob 17. uri bo v pro-

storih čipkarške šole potekala okrogla miza na temo »Malo gospodarstvo in poklicno šolstvo«, ki jo bo vodila Nada Skuk, poslanka v državnem zboru in predstavnika Obrtne zbornice Slovenije.

V petek, 30. avgusta, bo zaključek čipkarške delavnice in simbolično spuščanje festivalne zastave.

V času XV. čipkarškega festivala bo vsak dan ob 17. uri izpred gimnazije »Jurija Vege« v Idriji možen ogled znamenitosti nekdanje rudarske Idrije pod strokovnim vodstvom prof. Janca Kavčiča.

V galeriji Idrija je odprta stalna razstava izdelkov Čipkarške šole Idrija in Steklarske šole iz Rogaške Slatine.

Za obiskovalce je zanimiv tudi ogled stalnih muzejskih zbirk v gradu Gewerkenegg, Antonijevega rova, jaška Frančiške, znamenite vodne črpalke Kamšt v Idriji, Divjega jezera – muzeja v naravi in Klavž – »slovenskih piramid« na Idrijci in Belci.

V času čipkarškega festivala bo poskrbljeno tudi za večerne zabave z znanimi slovenskimi ansambli, prav tako pa bodo obiskovalcem na voljo znane idrijske kulinarne specialitete, kot so: želševka, smokavc, idrijski žlikrofi z bakalco in geruš.

Vsi ljudje dobre volje so zato pristrčno vabljeni na letošnji jubilejni čipkarški festival v Idrijo!

Silvo Kovač

Klekljanje se prenaša na mladi rod

ČRNA NA KOROŠKEM

Po poteh partizanskih postojank

Da so Črnjani zvesti tradiciji odpora proti nacifašizmu, dokazujejo tudi vsakoletni obiski partizanskih postojank, imenovani Po poteh Koroškega bataljona. Časovno sovpadajo s praznovanjem prej krajevnega, v osamosvojeni Sloveniji pa občinskega praznika, ki so ga izbrali v spomin na dogodke iz narodoosvobodilnega odpora.

V Črni z okolico je bil odpor proti okupatorju v povezavi z bližnjo Savinjsko in zamejsko Koroško, zelo močan. Tako je v sicer redko poseljenem področju občine Črne v drugi svetovni vojni izgubilo življenje okrog 240 zavednih domačinov, katerih dejanja so opisana v posebni pergamentni knjigi. Tudi izbira občinskega praznika Črne ni bila vprašljiva, praznujejo pa ga 19. avgusta kot

spomin na eno največjih borb z okupatorjem na področju Bistre, je povedal predsednik krajevnih borčevske organizacije Oto Križanovski.

Tokratnega pohoda, ki je bil triindvajseti po vrsti, se je minulo soboto udeležilo okrog sedemdeset vedro razporejenih domačink in domačinov. Obiskali so zavedne kmetije na področju Ludranskega vrha nad Črno, kjer so se okrepčali, obudili spomine na dogodke iz NOB, spremljali pa so jih tudi harmonikarji. Pri Kogelnikovi domačiji, ki je veljala za odskočno desko vstopanja v partizanske vrste v Črni, so še ohranjeni sledovi rafalov na stari lesen hiši v spomin na dvodnevne boje Tomišičeve brigade s sovražnikovo postojanko v Črni. Brigada je name-

ravala izbojevati prosto pot po dolini za svoj osvobodilni pohod na Koroško proti Celovcu. V bojih pa je pogorela bližnja Božičeva kmetija. Dva Kogelnikova sta bila partizana, najmlajšega pa so s starši izselili.

Na nadmorski višini okrog tisoč metrov, v bližini Najevske lipe so se pohodniki poklonili spominu tragičnega konca zavednih zakoncev Podbršnikovih, ko so leta 1944 odkrili v seniku ranjena partizana. Podbršnikova so ustreljena zažgali z domačijo vred. Pri ruševinah na ta zločin opominja spominska plošča. Nato je pot pohodnike vodila nazaj v dolino do naslednje postojanke, pri kmetiji Visevk, kjer je predsednik borčevske organizacije Črna Oto Križanovski predstavil še partizansko zgodbo pred nekaj

leti umrlega gospodarja kmetije Pavla Osojnika. Ko si je ob vstopu v partizane oprtal star nahrbtnik, ni mogel slutiti, da mu bo rešil življenje, kot se je to zgodilo decembra 1944 pred obkoljeno Bricmanovo kmetijo v Podpeci. Tekel je med rafali zasede in ko se je v varni razdalji ustavil, je sprevidel, da ni krvav temveč preznojen, štiri krogle je zagozdene odkril v nahrbtniku in eno v puškinem kopitu. Ko se je živ vrnil v varno zatočišče Pece, so bili tovariši nemalo presenečeni.

Udeleženci pohoda so se v lepem vremenu naužili lepote narave, gozdnih sadežev ter se po družabnem srečanju na postojanki Prhanija kot dobri prijatelji odpravili v Črno, kjer jim je zaigrala godba na pihala Rudnika Mežica. **Samo Šavc**

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Zapeljive ženske!

piše dr. Štefka Vavti

Se vam je že kdaj zgodilo, da ste videle moškega in ste pri tem mislile: Ta ali nobeden! Vse lastnosti na njem so bile kakor nalašč ustvarjene za vas. In vendar, ko je minilo nekaj mesecev, morda celo nekaj let, ste spoznale, da vas je vaš instinkt prevaral, da so prav tiste lastnosti, ki so vam bile sprva všeč, dejansko kontraproduktivne in škodljive za partnerski odnos.

Kar ste torej na začetku vašega odnosa imele za neodvisnost, je postalo nekaj let pozneje egoizem, kar ste imele za dober odnos do denarja, imate potem za varčevanje ali pa celo za skoparjenje ipd.

Na začetku vašega odnosa ste morda imele vtis, da prav on zbujava vašo samozavest, pozneje pa vidite le še njegov kritičen pogled na vse, kar vam je ljubo in drago.

Ob vsem tem se morda sprašujete, kako je mogoče, da se je eden in isti človek v teku let mogel v tolikšni meri spremeniti... Po vsej verjetnosti se enako sprašuje tudi vaš partner...

Resnica pa je morda ta, da smo se pred nekaj leti pustile zapeljati: svet in partnerja smo gledale skozi rožnata očala, zdaj pa smo postale realistične ali pa morda celo preveč kritične do njega.

Dejstvo je, da nam pri izbiri partnerja velikokrat prekriza pot naša podzavest. Če smo enkrat dejale, da takšnega partnerja, kakršen je bil pretekli, nikoli nečemo več, se nam bo lahko zgodilo, da bo novi zelo podoben »staremu« že zato, ker podzavestno iščemo nekoga, s katerim lahko živimo (in igramo) po vzorcih, ki smo se jih naučile v prvih medčloveških odnosih (največkrat pri starših).

Podrobneje si oglejte vašega partnerja in spoznajte boste, koliko njegovih lastnosti vas spominja na vaše starše, na očeta ali mater, da v tem ali onem ravna z vami prav tako, kot je delal to vaš oče ali pa vaša mama.

Morda vas celo spominja na brata ali sestro. Neodvisno od vsega tega pa bo potrebno, da se – pri vseh problemih po določenih zakonitostih in da ga potrebuje – vsaj ta čas – prav takšnega, kakršen je. Če ga bomo torej skušale čez mero spremeniti, nam bo – ko bo dosegel naš ideal! – morda postal celo dolgočasen.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 22. 8.

- 20.00 RADIŠE, v kulturnem domu — SPD »Radiše«
»Evropski parlament«, pogovor z Bojanom
Sturm-Schnablom, svetovalcem frakcije SPÖ v
Evropskem parlamentu

PETEK, 23. 8.

- 20.00 ŠENTJANŽ, k & k center
»Evropski parlament«, pogovor z Bojanom
Sturm-Schnablom, svetovalcem socialdemokratske
frakcije v Evropskem parlamentu

SOBOTA, 24. 8.

- 20.00 TINJE, v Domu
»Evropski parlament«, pogovor z Bojanom
Sturm-Schnablom, svetovalcem frakcije SPÖ v EP

NEDELJA, 25. 8.

- 14.00 OBIRSKO, pri Jerebu — Alpski klub »Obir«
14. tekma koscev

PETEK, 30. 8.

- 11.00 PLIBERK, v šotoru SPD »Edinost« na jormaku
4. mednarodno srečanje upokoencev s plesom,
humorjem, srečolovom. Igra trio »Nasmeh«.

SOBOTA, 31. 8.

- 12.00 PLIBERK, v šotoru SPD »Edinost« na jormaku
Koncert godbe na pihala Liboje
15.00 Ples in prosta zabava ob glasbi »Podjunskih muzikan-
tov«. Vmes slovenska oddaja v živo »Voščila«

NEDELJA, 1. 9.

- 11.00 PLIBERK, v šotoru SPD »Edinost« na jormaku
Prosta zabava in ples, nastopa »Duo Evergreen«
16.00 Ples in prosta zabava. Igra ansambel »Fantje treh
dolin«

ČETRTEK, 5. 9.

- 19.00 CELOVEC, Ritterhalle, Hermann Gmeiner Str. — ARGE
Koroška, Alpen Adria Alternativ, Verein »Erinnern!«
Otvoritev razstave »Vernichtungskrieg. Verbrechen
der Wehrmacht 1941 bis 1945«; govor: Elfriede
Jelinek. Častni komite Simon Wiesenthal, Thomas
Klestil, Franz Vranitzky, Valentin Oman, Erika
Weinzierl. Razstava bo odprta dnevno med 10. in 20.
uro, trajala pa bo do 6. oktobra.

PETEK, 6. 9.

- 19.30 LOČILO, nad Posojilnico — SPD »Dobrač«
Franček Rudolf: »Kužek laja mijau mijau«; premiera.
Igra mladinska gledališka skupina SPD »Dobrač«

SOBOTA, 7. 9.

- 19.30 LOČILO, nad Posojilnico — SPD »Dobrač«
F. Rudolf: »Kužek laja mijau mijau«; ponovitev

KRAJEVNA SLOVENSKA PROSVETNA DRUŠTVA

Predavanja in diskusije

»Evropski parlament«

z Bojanom Šturmom-Snablom, sodelavcem avstrijske
socialdemokratske frakcije v Evropskem parlamentu
četrtek, 22. 8. '96, ob 20. uri • v kulturnem domu na Radišah
petek, 23. 8. '96, ob 20. uri • v k & k v Šentjanžu
sobota, 24. 8. '96, ob 20. uri • v Katoliškem domu prosvete Sodalitas

Praznujejo

Marija Petschnig iz Mokrij —
rojstni dan in god; Lukas Sa-
dovnik iz Lepene — osebni
praznik; Ludwig Tomaschitz
iz Železne Kaple — rojstni dan;
Niko Smrečnik iz Čepič — ro-
jstni dan; Jože Partl z Bistrice
pri Pliberku — osebni praznik;
Rozalija Mert z Bistrice pri
Pliberku — osebni praznik; Ma-
rija Žele z Doba pri Pliberku —
80. rojstni dan; Karl Sager s
Polene pri Šentlipšu — 65. ro-
jstni dan; Marija Müller z Rut
— osebni praznik; Adolf Otto-
witz s Kota — osebni praznik;

Franc Sluga iz Železne Kaple
— osebni praznik; Mici Kraut-
zer iz Šemtpetra — 85. rojstni
dan; Ljudmila Wernig iz
Dobrole vasi — osebni praznik;
Ivanka Kordeš iz Podjune —
osebni praznik; Franc Zirgoi
iz Proboja — osebni praznik;
Lena Miklau iz Prible vasi —
god; Helena Jerlich iz Home-
liš pri Šentlipšu — rojstni dan;
Klara Mak iz Tuc pri Ra-
dišah — osebni praznik; Zofija
Kurnik iz Železne Kaple —
osebni praznik; Gregor Mak
iz Celovca — rojstni dan.

SLAVLJENCEM ČESTITA TUDI SLOVENSKI VESTNIK

NEMŠČINA / SLOVENŠČINA

iščemo dvojezično tajnico/prevajalko z odličnim znanjem
obeh jezikov za odgovorno delo v Ljubljani, za jesen 1996.
Potrebno je poznavanje dela z osebnim računalništvom.
Informacije na številko 00386 61 213 - 436
(ponedeljek – petek, od 8. do 16. ure).

Avstrijsko veleposlaništvo Ljubljana

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

prireja dvodnevni izlet v

terme ZREČE

od 10. do 11. septembra 1996

Cena 870 šil. Prijavite se na Zvezo slovenskih žena
tel. 0463/51 43 00/14 ali 40 do 2. septembra 1996.

DVOJEZIČNO JE BOLJE – TROJEZIČNO ŠE BOLJŠE

Za vse, ki želijo poživiti svoje znanje angleščine, organizira
Politično upravna akademija (PUAK) tečaj konverzacije v
angleščini.

Prvo srečanje: petek, 5. okt. '96 ob 18. uri, univerza Celovec
tečaj vodi: dr. Ute Clemens-Hietsch

stroški: 700 šil. na semester

čas: skupno 7 terminov po tri ure

(datume bomo določili na prvem pogovoru)

Informacije in prijave: PUAK, Milka Hudobnik, 10. Okto-
berstr. 25/III, 9020 Celovec, telefon: 0463/54 0 79-22.

MoPZ »Kralj Matjaž«

11. Libuško žegnanje

Sobota, 24. avg., ob 20.30

Ples s skupino THE
CAPS iz Šmihela

Nedelja, 25. avg.

- 9.00 Sv. maša
in pranganje
11.00 Opoldanska zabava
Igra: TRIO LIPUSCH
14.30 Kulturni program
17.00 Ples

Zdravnik splošne prakse

dr. Štefan Jelen

v Železni Kapli sporoča, da bo
ordinacija od 16. avg. do 1.
sept. zaprta zaradi dopusta.

IŠČEMO

Za razstavo Verbrechen der
Wehrmacht, ki bo od 6. 9. do
6. 10. v Celovcu, iščemo sloven-
sko govoreče sodelavke in so-
delavce, ki bi prevzeli vodstvo v
slovenskem jeziku in bi poma-
gali tudi pri 20 okvirnih prire-
ditvah. Plačilo je 80 šilingov na
uro oz. 300 šilingov na vodstvo.
Če vas zanima, pokličite Birgit
Hebein, tel. 0 66 4/33 73 04 9.

SPD KOČNA

16. slikarski teden v Svečah
od 1. do 7. septembra

Na letošnjem sveškem slikar-
skem tednu bo sodelovalo de-
vet umetnic in umetnikov in,
kakor je že tradicija, prihajajo
v prvi vrsti iz Avstrije, Slove-
nije in Italije.

Slovenija bo letos »prispe-
vala« slikarja Lojzeta Kališni-
ka in Črtomirja Freliha, z nji-
ma pa bo tudi kipar in
umetnik instalacij Stane Jarm.

Aleksander Starc je tržaški
Slovenec, prav tako naše gore
list je avtodidakt Andrej Kosič
iz Gorice, z njima pa bo prišla
še slikarka Lucia Girardi.

Iz Beljaka bo sodeloval kip-
par Reinhard Bernsteiner,
umetnica Erna Pliem-Stöckl
je doma v Saalfeldnu, tokrat
pa bo delal v Svečah tudi Sa-
rajevec Franjo Likar, ki že
od leta 1992 živi na
Koroškem.

Sveški slikarski teden bodo
odprli v soboto, 1. septembra
ob 19. uri pri Adamu. Ob ot-

voritvi bo tudi koncert glasbe-
ne skupine iz Furlanije-Julij-
ske krajine »I Carantani«, ki
igra pristno, staro furlansko
glasbo.

V sredo, 4. sept. zvečer, bo
koncert vokalnega ansambla
iz Brežic, v soboto, 7. sept., pa
bo slavnostni zaključek tedna.

Kot običajno pa ponuja or-
ganizator SPD »Kočna« spet
dovolj zanimivega za vse, ki
se želijo tudi sami ukvarjati z
likovnim ustvarjanjem. Odra-
sle bi imel ves teden pod
okriljem Ljupčo Deskoski,
uvajal pa jih bo v tehniko ak-
varela in olja. Otroci od 4. do
8. leta bodo lahko v sredo ri-
sali na steklo, otroci od 8. leta
dalje pa bodo imeli priložnost
za ustvarjanje v ponedeljek in
torek.

Obiskovalci so pristrčno
vabljeni skozi ves teden, da
lahko opazujejo umetnike pri
njihovem delu.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 22. 8.

- 18.10 Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 23. 8.

- 18.10 »Turizem in zgodo-
vina« – Poletna uni-
verza v Bovcu.

Sobota, 24. 8.

- 18.00 Od pesmi do pesmi
– od srca do srca.

Nedelja, 25. 8.

- 6.08 Dobro jutro, Koroška
– Guten Morgen, Kärn-
ten! / Duhovna misel
(mag. Stanko Olip).
18.00 6 x 6 – Domače
uspešnice.

Ponedeljek, 26. 8.

- 18.10 Kratak stik: Peter
Wrolich.

Torek, 27. 8.

- 18.10 Partnerski magazin.

Sreda, 28. 8.

- 18.10 Domača glasbena
mavrica.
21.04 Glasbena oddaja.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 25. 8.

- 13.30 ORF 2

PONOVI TVI

PONEDELJEK, 26. 8.

- 17.00 TV SLO 1
2.10 ORF 2

Z naslednjimi prispevki:

- Pliberški jormak, najsta-
rejše ljudsko slavlje v
Podjuni, je iz leta v leto
vse večjega gospodarske-
ga pomena za občino.
- Na Koroškem posebno
cenjen je riček zaradi pro-
izvoda – ričkovega ali
»totrovega« olja.
- Utrinki s slovenske obale.
- Moški pevski zbor
»Domači zvon« iz
Stuttgarta na obisku v
Slovenjem Plajberku.
- Ob koncu tedna se vse
podi za žogo: Selani v
nogometni vročici!
- Koroški derbi v regional-
ni ligi: VSV – SAK. Bo
slovenskemu moštvu
uspela revanša za poraz
v Pokalu?

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov
s posebnim poudarkom na
narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Glavna urednica Sonja Wakounig;
uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig,
Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

SLOVENSKI PLANINCI NA NORDKAPPU (2)

V deželi polnočnega sonca

V danski prestolnici se je z ogledom mesta s svojimi številnimi znamenitostmi – naj omenim samo palačo kraljeve družine, zabavni park Tivoli in morda še bolj znano morsko deklico v pristanišču – se je zares začela skoraj 6.000 kilometrov dolga pot z avtobusom in trajekti po Skandinaviji. Prvi cilj na Švedskem je bil Jönköping, idiličen kraj ob jezeru Vättern, drugem največjem jezeru na Švedskem, od koder se je pot nadaljevala po južni Švedski do znamenitega zgodovinskega mesteca Gävle.

Stari mestni grad, ki je danes rezidenca predsednika švedskega parlamenta, mestna hiša iz 18. stoletja in stare tipične lesene hiše ter nekdanja največja tovarna za proizvodnjo vžigalic v Skandinaviji, ki je danes množično obiskan muzej, so bile najbolj privlačne točke pri odkrivanju znamenitosti tega mesta.

Kot najbolj privlačna točka za nas »Srednjeevropejce« pa se je ob izredno toplem vremenu – ob 20. uri je toplota na mestnem rotovžu kazal 26 stopinj! – izkazal lepo urejen mestni park s svojimi nešteti majhnimi okrepčevalnicami in restavracijami. Naročali smo predvsem pivo – od lahkega za 20 švedskih kron do močnega »dinamita«, ki ga je – kot edini in, k sreči, brez da bi ga »razneslo« – poskušal pogumni slovenjeplajberški ljudskošolski ravnatelj po ugledni ceni 48 kron, torej skoraj devetdeset šilingov.

Tretji dan se je pot nadaljevala ob Baltiški obali mimo Hudiksvalla in Sundsvalla do prečudovitega kraja Umea ob Baltskem zalivu. Tudi namesti-

Slovenski planinci iz Koroške in Slovenije so si za letošnjo glavno potovanje izbrali še posebej »magičen« cilj z geografsko označbo 71° 10' 21" N - t. i. Nordkapp, 307 metrov visoko veličastno skalno planoto na majhnem otočku v Severnem morju na Norveškem, ki velja za najsevernejšo točko evropske celine. Nordkapp je že skozi stoletja cilj številnih pustolovcev, v zadnjih letih pa tisočev turistov iz vseh delov Evrope in tudi ostalega sveta. Enajstdnevno potovanje po vseh štirih skandinavskih državah so skupaj s potovalno agencijo Happy holidays iz Žalca organizirali planinci društva Avto Celje v sodelovanju s Slovenskim planinskim društvom v Celovcu, na poti skozi Švedsko, Norveško, Finsko in Dansko pa so slovenski planinci z avtobusom prevozili 5700 kilometrov, nekaj sto kilometrov poti so opravili z ladjo oz. trajekti, dobrih 2500 kilometrov pa še z letalom Adrie Airways, namreč od brniškega letališča v Københavnu in nazaj.

»Pravi« koroški planinci Ivan, Kristijan in Tonč

tev v hotelu-nebotičniku Umea Plaza – kot že prej v Prize Hotel City in v Jönköpingu ter v Grand Central Hotelu v Gävleju – je presegla vsa še tako visoka pričakovanja. Prav tako čistost švedskih mest, ne glede na to, ali smo obiskali kraj s tisoč ali pol milijona in več prebivalcev.

Četrty dan se je vožnja proti severu nadaljevala skozi notranost Švedske dežele, mimo številnih čudovitih jezer do Tärnabyja na Laponskem, rojstnega kraja največjega alpskega smučarja vseh časov Ingemarja Stenmarka. Tärnaby je danes eno največjih smučarskih središč na Švedskem, prenoče-

vanje pa je bilo organizirano v Fjallhotelu v neposredni bližini Stenmarkove (in tudi Strando-ve) hiše. Kdor je pričakoval bleščeče palače, je bil razočaran, kajti kaj posebnega ni bilo videti: hiši sta zgrajeni v tipičnem švedskem stilu – kot tisoče drugih, oba nekdanja slavna športnika pa sta se verjetno sončila nekje bo francoski mediteranski obali.

Vse večjo bližino severnega polarnega kroga in s tem v teh mesecih vse daljši dan (polnočno sonce) so trije »pravi« koroški planinci, Kristijan, Tonč in Ivan, izkoristili na svoj način: osvojili so kar tri gorske vrhove in čeprav so bili visoki

le nekaj nad 800 metrov, se jim je odkril skorajda nepopisen pogled na regijo. Enkratne panorame s številnimi jezери v dolini ter zasneženimi gorami ob meji z Norveško niso mogli zmotiti niti tisoči komarji, ki so v tem geografskem pasu prava nadloga. Za dva člana »ekspedicije« pa se je dan končal še s posebnim viškom: na poti v dolino sta naletela na mogočnega losa!

Peti dan je peljal na Norveško; – šele tedaj smo tako rekoč zares »zavili« na direktno do še vedno več kot tisoč kilometrov oddaljenega cilja – Nordkappa. Na pol poti med Tärnabyjem in Mo i Rana smo v čudovitem gorskem svetu prestopili mejo med Švedsko in Norveško. Avtobus se ni niti ustavil, samo majhna tablica »Norge« ob cesti je opozorila, da smo v drugi državi, in to čeprav smo zapustili državo-članico Evropske unije in se podali v »zunaj evropsko«. Ljubeljskih razmer tam – k sreči – ne poznamo.

Po ovinkasti cesti smo se spustili do Severnega morja, do čudovitih fjordov. Hkrati smo se vse bolj bližali nadaljni magični točki potovanja, polarne-

Spomenik jugoslovanskim žrtvam nacizma

mu krogu. Severno od njega od 22. junija do konca avgusta sonce ne zahaja in se pojavlja fenomen polnočnega sonca. Tik ob cesti so postavili veliko trgovino, kjer je – seveda za »polarno ceno« – mogoče kupiti najrazličnejše spominke – od polarne majice do poštne štampiljke z datumom prestopa polarnega kroga. Za slednjo je bilo treba odšteti še dodatnih 10 norveških kron.

Poleg dveh kamnov, ki označujeta prestop sverenga polarnega kroga na 66,33° severne širine, pa še en spomenik obiskovalce opozarja na drug dogodek: v norveškem in srbohrvaškem jeziku je zapisano, da so tam v letih od 1942 do 1945 pod nemškim fašizmom trpeli in umirali številni borci partizanskih odredov in vojni interniranci iz nekdanje Jugoslavije, ki so v nečloveških razmerah morali graditi železniško progo, ki je povezala južno s severno Norveško.

Čeprav je bila ob dosegu severnega polarnega kroga opravljena še le dobra tretjina poti, je bil že ta del za vse nas poln nepozabnih doživetij.

(Dalje prihodnjič)

44 KRIŽANKA Sonja Wakounig

1	2	3	4	5	6		7		8	9	10
11						12	13			14	
15									16		
17				18				19			
20				21			22				23
		24	25		26	27				28	
29	30			31				32	33		
	34					35		36			
37								38			39
40							41		42		
43						44			45		
46			47		48				49		
50		51			52			53		54	
		55							56		

VODORAVNO: 1. reka skozi Dunaj 7. reka skozi Rož in Podjuno 11. les tropskih gozdov 14. izvir 15. dirigentova paličica 16. indonezijski otok 17. ime slov. mladinske pisateljice Peroci 18. pristojbina za uporabo ceste 20. na novo zorana ledina 21. Elfriede Ott 22. priimek ameriške pevke (Diana) 24. nogometni klub 26. Odisejev oče 28. kem. znak za molibden 29. kdor dela na akord 32. geometrijsko telo s tremi ploskvami 34. Ober 35. dvom pred odločitvijo 37. trava druge košnje 38. starinska beseda ob ganotju (storilo se mu je ...) 40. puhlost, prazna vsakdanost 42. otok v Kvarneru 43. sredstvo za oranje 44. ime nekdanje am. filmske igralka West 45. vrsta usnja za oblačila 46. nem. kratica za koncentracijsko taborišče 47. vrsta računa v matematiki 50. germanski orel 52. najvišja

gora na Peloponezu 53. znano letoviško mesto ob istoimenskem jezeru na Gorenjskem 55. drevo, na katerem rastejo jabolka 56. kratica za »operativo«
NAVPIČNO: 1. krmilna rastlina 2. obrežje, breg 3. ženska brez kazni 4. star Slovan 5. nagl. »glas« (His master's ...) 6. svetniški sij, nimbus 7. pritr-dilnica 8. predujem, naplačilo 9. čarobno žensko bitje, tudi ime za lepo hišo 10. vzdevek pokojnega grškega ladjarja Onassisa 12. neznanka v matematiki 13. krepko namazati 16. med najvažnejšimi, osnoven 19. zmešan, ponorel 23. borba 25. glasna razbijanja, nemiri 27. grška kraljična, ki jo je prikovano rešil Perzej pred morsko pošastjo, tudi ime ozvezdja 28. priimek slovenskega igralca in pevca (Štorije in baldorije, Iztok) 30. duhovno očiščenje 31. vrsta sintetičnega blaga 33.

mesto v Teksasu 36. votla mera 37. obdan z oboki 39. hoja okrog kakega objekta 41. sodobna francoska pisateljica (Francoise; Dober dan, žalost) 48. prozorna tkanina 49. začetek abecede 51. Rihard Jakopič 54. daljša, navadno junaška pesnitev

Rešitev štev. 43

VODORAVNO: 1. JOSIP JURČIČ 10. UMOR 11. OREL 12. RANO 13. KOLAPS 15. TRAKL 17. KINA 18. TETA 20. GENI 22. GAZ 23. TRIKOT 25. BL 27. RA 28. EAR 30. RIGA RIGA 31. AL 32. DVOBOJ 34. OMI 35. RABAT 36. ALTAJ 38. ORAN 39. PUST

NAVPIČNO: 1. JURTA 2. OMAR 3. SONATA 4. IROKEZI 5. JOK 6. UROK 7. RELIGIJA 8. ČLANEK 9. ČAS 14. PANORAMA 16. LT 19. ATRIJ 21. ITALIJA 22. GLAVAR 24. RIG 25. BEDRO 26. TROT 29. ROBA 33. BAN 34. OTT 36. AU 37. LS

NOGOMET – REGIONALNA LIGA

Lepe priložnosti, vendar boleč poraz

Grujić, v beli majici, tudi tokrat ni imel sreče

SAK: Wastian, Hršić (46. Smid), Zankl, A.Sadjak, Kriwitz, Grujić, S.Sadjak, Škerjanec, Ziehaus, Lippusch (77. Hober), Omerović (70. Galo)

Gol za Wels: Koch (8.)

Rumeni kartoni: Lippusch, Ziehaus; 700 gledalcev, sodnik Roschitz (dober).

Nadvse nepričakovan poraz SAK na domačih tleh. Kot v 2. zvezni ligi se je nadaljevala

»smola« oziroma neučinkovitost napadalcev v izkoriščanju izrednih priložnosti v kazenskem prostoru Welsa.

Legionar Omerović je že kar v prvi minuti prvega polčasa napravil izredno priložnost za vodstvo SAK, v osmi minuti pa je nasprotnikov sredinski igralec Koch z usmerjenim strelom s 25 metrov v zgornji kot prelisičil vratarja SAK Wastiana. V 37. minuti je imel Omerović spet

lepo priložnost za izenačenje. Spet je ubranil vratar Majer. Moštvo SAK, ki je do konca tekme diktiralo igro in bilo v premoči, kljub številnim napadom ni uspelo premagati odličnega nasprotnikovega vratarja.

Gostujoče moštvo iz Welsa je igralo izkušeno in tehnično zelo dobro. Dejanski favorit za prvaka regionalne lige je zmagal resda nekoliko po sreči, vendar v nogometu pač štejejo samo goli. Tekma je bila napeta, hitra in na visokem nivoju. Novi trio SAK, Grujić, Omerović in Škerjanec, nikakor ni izpolnil pričakovanj tako trenerja kot tudi vodstva SAK in številnih gledalcev. Disciplinarnost igralcev SAK je bila v drugem polčasu res vzorna. Razočaranje zvestih gledalcev je bilo seveda veliko in marsikdo si je zastavil upravičeno vprašanje, kdaj bodo končno novi igralci SAK, ki zagotovo niso bili poceni, dali tudi odločilne gole.

Ob koncu tedna pa se bo SAK pomeril z nadvse neprijetnim nasprotnikom VSV iz Beljaka, ki je slovensko moštvo že nepričakovano izločil iz tekmovanja za avstrijski pokal.

Senzacionalno je Austria Celovec odnesla točko iz Voitsberga (2 : 2); moštvo iz Trga je zgubilo doma proti Gratkornu (2 : 3), prav tako je novinec Pliberk na domačem igrišču podlegel Rohrbachu z 2 : 4; WAC pa je slavil prvo zmago nad Pöllauom s 3 : 2.

Rezultati tekem v nižjih razredih

Podliga vzhod

Atus Borovlje – Bilčovs 2 : 2

1. razred D

Žitara vas – Šmihel 1 : 2 (0 : 1)

Sele – Ruda 2 : 2 (1 : 1)

2. razred A

SAK II – Austria II 0 : 2 (0 : 2)

2. razred F

Globasnica – Djekše 3 : 0 (0 : 0)

Dobrla vas – Žvabek 1 : 0 (1 : 0)

ŠAH

Dunja Lukan na državnem prvenstvu startala z zmago

Šahistka Slovenske športne zveze Dunja Lukan je na ženskem državnem prvenstvu v šahu v Grieskirchnu v Zgornji Avstriji startala uspešno. V prvem kolu je po hudem boju v končnici premagala domačinko Feichterjevo.

Na državnem prvenstvu sodeluje 12 najboljših avstrijskih šahistk, Dunja Lukan pa se je v finale uvrstila s 4. mestom v

polfinalnem tekmovanju lani avgusta v Nižji Avstriji.

Državno prvenstvo traja do prihodnje srede, na sporedu pa je enajst kol (vsaka proti vsaki). Poleg Lukanove zastopa Koroško še Sonja Sommer z Gospe svete, ki je pred dvema letoma zasedla odlično sedmo mesto. Na DP ne sodeluje največji talent v avstrijskem ženskem šahu, 14-letna Eva Moser.

V Bekštanju zmaga Madžara Krizsanyja

12. odprti šahovski turnir v Bekštanju se je končal z zmago madžarskega favorita, mednarodnega mojstra Lazla Krizsanyja (Elo 2455). V devetih partijah je osvojil 8,5 točke (remiziral je edino proti mlademu Slovincu Primožu Šolnu!). Na drugo mesto se je z 8 točkami uvrstil slovenski Fide-mojster Leon Mazi (ki je vodil vse do zadnjega kola) pred rojakom Fm Vojkom Mencingerjem (7 točk). Egon Reichmann je bil s šestimi točkami na 13. mestu najboljši koroški igralec. Alojz Gallob je s 4,5 točke osvojil dobro 53. me-

sto, Marko Gallob s štirimi točkami 66., Ivan Lukan pa z dvema točkama samo 100. mesto.

Najboljša šahistka je bila Maja Čorli iz Kranja (5/9), v kategoriji mladincev pod 18 let pa je prvo mesto osvojil Slovenec Niko Praznik (6/9). Najboljši senior turnirja je bil prav tako Slovenec – Maks Djurković.

Mednarodni turnir je bil izredno dobro organiziran; – tekmovanje sta vodila ravnatelj Pepi Gallob in sekcijski vodja šahovskega kluba ASKÖ Bekštanj Seppi Gallob.

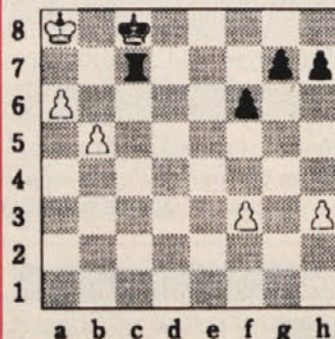
I. L

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 42

Milenković – Stankov / YU 1969

Na sedmi vrsti sta črna trdnjava in kralj vkleščila belega kralja, ki se nadeja rešitev s prodorom a in b kmeta. Kako ustaviti napredovanje belih

kmetov in izkoristiti prednost kmeta na kraljevem krilu, razmišlja črni, ki je na potezi in odigra... ?! Analizirajte pot do zmage črnega, ki je zelo zanimiva in poučna!

Rešitev štev. 41

Že prvi skok belega »lipicanca« napoveduje napad na črnega kralja. 1.Se7+ Kh8 2.Td8!! Po zaslugi drugega belega skakača je možno to efektno nadaljevanje. Sedaj naj gre 2...Td8: 3.Sf7: mat! Črni zato igra 2...h6 3.S5g6: f6 4.Sg6: Kg8 5.Sf8: 6.Lh6: in črni se je pred izgubo še ene figure upravičeno vdal!

»Paco« Wrolich spet uspešen

Po odličnih tretjih mestih na kolesarskih dirkah po Celovcu in v Zgornji Avstriji je Peter »Paco« Wrolich pretekli teden na kolesarski tekmi po starem delu mesta Beljaka bil spet tretji. Prvo mesto je zasedel Bernd Wippel, drugo pa Slovenec Borut Rovšček.

V četrtek pa je na cestni dirki v okolici Beljaka, proga je bila dolga 172 km in zelo zahtevna, osvojil prvo mesto; bil je 5 sekund pred drugim Heinzom Marchlom in tretjim Thomasom Mühlbacherjem. S tem prvim mestom si je Wrolich tudi zagotovil zmago v pokalu. Peter se vsekakor nahaja v odlični formi pred svetovnim prvenstvom, ki bo potekalo 7. in 8. oktobra v Luganu. Mlademu športniku želimo še veliko uspeha.

m. š.

PRVENSTVENA TEKMA

sobota

24. avgusta ob 17. uri

VSV – SAK

na stadionu VSV v Beljaku

Vabljeni!

sporoča, da se je preselila v nove prostore.

Nov naslov se glasi:

Slovenska športna zveza

Wulfengasse 10H

A-9020 Klagenfurt/Celovec

tel. 0 46 3/31 85 10

faks 0 46 3/31 85 06

Pismo bralca

Olimpionik Štukelj tudi sokol

Olimpionik Leon Štukelj je bil v času svoje športne rasti in kariere sokol. To pomeni, član sokolskega športnega gibanja na Slovenskem, gibanja, ki je bilo najbližje olimpijskim idealom.

In zakaj se danes to zamolčuje? Gospod Štukelj sam je bralce mariborskega Večera v priložnostni reportaži ob vrnitvi iz Atlante opozoril na moralne vrednote športnega amaterizma pri Sokolu. O njegovem mladostnem sokolskem letu smo se pred dvema letoma prepričali mnogi obiskovalci jubilejne akademije obnovljenega,

sodobnega Sokola Brežice.

Na kritična vprašanja, ki se danes zastavljajo, zakaj ni bil v Atlanto povabljen od slovenskega olimpijskega komiteja, se ni treba nič čuditi, če vemo, da so med športnimi veljaki tudi taki, ki so na obnovo sodobnega Sokola kot gibanja »šport za vse – za celoten narod« gledali nenaklonjeno. Srečni smo, da je bilo nesebično delo, polno športnega idealizma v čast Sokolu in domovini, sedaj tako lepo nagrajeno. Zato gospodu Štuklju od srca čestitamo k tej novi olimpijski zmagi! Za simpatizerje sodobnega sokolstva Boris Rebernik